

Міжнародні юридичні науково-практичні конференції
«АКТУАЛЬНА ЮРИСПРУДЕНЦІЯ»

LEGAL ACTIVITY

**«ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ: ТЕОРІЯ,
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ПРАКТИКА»**

**Збірник матеріалів Міжнародної юридичної
науково-практичної конференції**

**Матеріали круглого столу
«УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАДА – СВІТОЧ
НАЦІОНАЛЬНОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ: ІСТОРИКО-
ПРАВОВІ УРОКИ ТА СУЧАСНІ РЕАЛІЇ»**

Тези наукових доповідей

(13 квітня 2017 року)

www.LegalActivity.com.ua

**Україна
Київ–2017**

Список использованных источников:

1. Уголовно-Процессуальный Кодекс Азербайджанской Республики (на азерб. языке). – Баку: Издательство Хюгуг, 2016. – 768 с.
2. Брусиловский В.Е. Психология показаний малолетних и несовершенно-летних свидетелей. – Харьков, 1929. – 91 с.
3. Васильев А.Н. Тактика отдельных следственных действий (библиотека следователя). – М.: Юридическая литература, 1981. – 110 с.
4. Гуковская Н. Участие третьих лиц в допросе несовершеннолетнего обвиняемого (в порядке обсуждения) В кн: Вопросы борьбы с преступностью. Вып. 21. – М., 1974. – 110 с.
5. Сариджалинская К.Г. Криминалистика (на азерб. языке). – Баку: Издательство «Хюгуг эдебият», 1999. – 431 с.
6. Максимов В.С. Допросы подозреваемого с участием защитника-В кн. Актуальные проблемы правоождения в современный период. – Томск, 1991. – 225 с.
7. Миньковский Г.М. Особенности расследования и судебного разбирательства дел о несовершеннолетних. – М.: Юридическая литература, 1959. – 122 с.
8. Моргун В.С. Проблема периодизации развития личности в психологии / В.С. Моргун, Н.Ю. Ткачева. – М., 1981. – 80 с.
9. Миньковский Г.М. Показания несовершеннолетнего обвиняемого в советском уголовном процессе. – М., 1970. – 17 с.
10. Строгович М.С. Курс советского уголовного процесса. – Т2. – М., 1969. – 477 с.
11. Соловьев А.Б. Использование доказательств при допросе на предварительном следствии: Методическое пособие. – М.: Юрлитинформ, 2001. – 79 с.

СЛІДЧИЙ ЯК СУБ'ЄКТ РЕАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ НА ПРАВОЗАСТОСОВНОМУ РІВНІ

ЗАГУРСЬКИЙ Олександр Богданович,
к.ю.н., доцент, доцент кафедри
гуманітарних і фундаментальних дисциплін
Івано-Франківського навчально-наукового
інституту менеджменту Тернопільського
національного економічного університету

На сьогоднішній день доцільно говорити про актуальність правозастосовної діяльності слідчого на стадії правозастосування. У даному випадку треба виходити з того, що усе кримінальне провадження розглядається як правозастосовний процес, а у сфері слідчої діяльності прослідковуються два аспекти: 1) діяльність слідчого визначається його правовим статусом як суб'єкта кримінальної процесуальної політики і представника системи органів кримінальної юстиції; 2) діяльність слідчого спрямована на захист прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження. А це, в свою чергу, вимагає дослідження правової природи діяльності слідчого з точки зору правозастосов-

ного процесу.

Доктрина правозастосовного процесу виходить з того, що «слідчий має статус службової особи, яка займає відповідальне становище в системі правоохоронних органів і наділена спеціальними, лише їй притаманними повноваженнями в кримінальному провадженні. Під час досудового розслідування слідчий самостійно приймає процесуальні рішення, за винятком випадків, коли законом передбачено одержання мотивованого рішення слідчого судді, суду або згоди прокурора, і є відповідальним за законне і своєчасне виконання цих рішень» [1].

Характер діяльності слідчого і наявність у нього обов'язків щодо встановлення обставин, які виключають злочинність і караність діяння та пом'якшуючих обставин, дозволяють говорити про те, що даний учасник кримінального процесу виконує власну функцію – функцію розслідування, яка передбачає неупередженість слідчого, всебічність, повноту і об'єктивність дослідження ним всіх обставин кримінальної справи [2, с. 16].

З приводу процесуального статусу слідчого Л.В. Черечукіна зазначає, що «аналіз нового процесуального механізму досудового розслідування, що фактично спричинив втрату слідчим процесуальної самостійності, який віднині більше нагадує технічного секретаря або хлопчика на побігеньках у керівника органу досудового розслідування, прокурора і слідчого судді, мимоволі наштовхує на думку, чи потрібна взагалі процесуальна фігура слідчого як така, якщо в кримінальному процесі України виявився новий учасник – слідчий суддя, а прокурор здійснює процесуальне керівництво розслідуванням» [3, с. 13].

Л. Лобойко вважає, що «декларація про відмову від стадії порушення кримінальної справи виявилася неправдивими. Звичайно, суть не в термінології – «порушення справи» чи «початок досудового розслідування». Головне, що процесуальну діяльність дозволено розпочинати лише після процесуального, хоча й не формалізованого у вигляді постанови, рішення, яким є внесення до ЄРДР відомостей про кримінальне правопорушення. Іншим рішенням, аналогічним рішенням про відмову у порушення кримінальної справи за КПК 1960 р., є рішення про внесення відомостей до ЄРДР. Звідси випливає такий висновок: змінилася термінологія, але не суть діяльності, здійснюваної до початку досудового розслідування» [4, с. 29].

На думку А.Я. Дубинського, «необхідно вірно тлумачити предмет кримінально-процесуальної діяльності та коло питань: а) чи мав місце злочин; б) хто його вчинив; які заходи варто прийняти до особи, яка вчинила злочин. Звідси предмет кримінального процесу складають об'єктивно існуючі фактичні обставини, з'ясування яких дозволяє одержати відповіді на ці питання. Зміст отриманих відповідей і обумовлює прийняття слідчим власне кажучи по суті провадження: чи починати розслідування, направити кримінальне провадження в суд або закрити кримінальне провадження тощо. У стадії досудового розслідування процесуальні рішення слідчого, за часом їх прийняття можуть бути поділені на три групи: 1) початкові рішення; 2) рішення, прийняті в ході розслідування; 3) кінцеві рішення» [5, с. 55-57].

І.В. Басиста підтримуючи загальну класифікацію А.Я. Дубинського щодо поділу процесуальних рішень слідчого, виділяє такі види процесуальних рішень слідчого, що приймаються на першій стадії кримінального процесу: *за юридичною природою ті, які приймаються самостійно* (про проведення допиту, слідчого експерименту, призначення експертизи, про доручення призначити адвоката, про залучення захисника); *погоджуються із прокурором та ініціюються перед слідчим суддею чи суддею апеляційного суду* (про проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, про застосування запобіжних заходів тощо); *затверджуються прокурором* (про формулюван-

ня обвинувачення підозрюваному (обвинувальний акт)); *ініціюються прокурором* (про проведення освідування, про відібрання зразків для проведення експертизи, про виділення матеріалів в окреме провадження тощо); *про які інформується прокурор* (про початок досудового розслідування у кримінальному провадженні тощо); *про які інформуються інші учасники кримінального провадження* (про призначення експертизи у кримінальному провадженні тощо). *За процесуальною формою слід виділити процесуальні рішення слідчого, що виражаються у постанові, клопотанні, обвинувальному акті, повідомленні про підозру, повістці, протоколі, дорученні, запиті про міжнародну правову допомогу у кримінальному провадженні, вказівці* [6, с. 71-72].

Таким чином, слідчого слід віднести до суб'єктів реалізації кримінальної процесуальної політики на правозастосовному рівні, оскільки, він здійснює реалізацію кримінальних процесуальних норм у формі правоохоронної діяльності з метою захисту держави, суспільства та особи від кримінальних правопорушень, кримінальної процесуальної охорони прав та законних інтересів учасників кримінального провадження, відшкодування шкоди, спричиненої злочинним посяганням, а також профілактики кримінальних правопорушень.

Список використаних джерел:

1. Положення про органи досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України [Електронний ресурс]: наказ МВС України від 9 серп. 2012 р. № 686 / Офіційний web-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.zakon3.rada.gov.ua/laws/show/tu/z1769-12> - Назва з екрану.

2. Бабич А.В. Процессуальная самостоятельность и независимость следователя как основа его статуса в уголовном судопроизводстве: автореф. дисс. на соискание науч. степени канд. юрид. наук: спец. 12.00.09. «Уголовный процесс, криминалистика; оперативно-розыскная деятельность» / А.В. Бабич. – Саратов, 2012. – 29 с.

3. Черечукіна Л.В. Теперішні враження бувалого слідчого на окремі положення нового КПК України / Л.В. Черечукіна // Перспективи розвитку діяльності органів в досудового розслідування: процесуальний та організаційний аспекти: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Луганськ, 29 квітня 2013 р.). – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренко, 2013. – С. 4-15.

4. Лобойко Л. Реалізація норм чинного КПК України щодо досудового провадження: окремі аспекти / Л. Лобойко // Право України. – 2013. – № 11. – С. 22-31.

5. Дубинский А.Я. Исполнение процессуальных решений следователя. Правовые и организационные проблемы / А.Я. Дубинский. – К.: Наукова думка, 1984. – 182 с.

6. Басиста І.В. Прийняття і виконання процесуальних рішень слідчого на стадії досудового розслідування: теоретичні і практичні проблеми: [монографія] / І.В. Басиста. – Львів, ЛьвДУВС, 2013. – 600 с.

SOME NOTES ON THE INSTITUTION OF MEDIATION IN CRIMINAL PROCEEDINGS OF AZERBAIJAN

KİSHIYEVA Aysel Zakir,
PhD Student at Baku State University

It is his most important policy to effectively organize the policy against crime in the system of functions of each state. The effectiveness of the fight against crime is firstly ensured by the effectiveness of the regulatory mechanism. In modern times, ensuring the effectiveness of the regulatory mechanism is distinguished between the following directions: a) the development of legal creativity in the interest of legislative tribunals, taking into account the public interests in law and their regularity in the frameworks to which they apply. It is necessary to create such an environment with legal and informative means that it would be more appropriate to obey the law than to disrupt it. b) the refinement of the constitution adds to the reality of the normative tradition and develops the mechanism of general legal representation. It is necessary to combine regulation and application of law, otherwise, to review them separately results in demonstration of their own «weak points». Normative regulation alone leads to formalism, application of the laws without normative regulation leads to chaos. c) the promotion of jurisprudence of legal subjects serves to improve the quality of the law, the rule of law and legality.

The development of the mechanism of legal regulation of human interests acts as an important orientation to increase its effectiveness. The legal mechanism of guarantee of these interests must have social value due to the nature of legal mechanism, and it must create a regime suitable for the implementation of the legal status of identity and legal initiatives [2, p. 229-230].

The basis of struggle of the state against crime is criminal legislation which determines the scope of social dangerous work. While this law clarifies the period of civil legal affairs, which is considered as a crime, it determines the principles of exemption from responsibility and punishment for these crimes, which is one of the basic characteristics of the struggle against crime and its effectiveness.

Consideration of human interests is one of the important tasks to improve the legal regulatory system of policy of struggle against crime. It is not possible to ensure the effectiveness of legal mechanism without considering human interests. One of the aspects of crime legal-policy is the institution of reconciliation and mediation which is one of its manifestations. The mediation institute is the main institutional institution that is important for the determination of human interests in the criminal proceedings process.

Although it is possible to put forward various opinions and opinions about the regulatory principles of the mediation institution in the Azerbaijani Republic criminal and criminal law, it can not be said that it is regulated in detail in the legislation in force. It is possible to observe the aspects of different legal fields with mediation. Before we distinguish between the separate issues of the mediation law institute and the conceptual and experimental issues, we will describe it by revealing the most respected qualities of the various legal fields. It is important to narrow for understanding. Very broad interpretations can not be considered concepts. To really understand something, it is important to describe it. As in the definition of «definitio» in Latin – the term «definire» means «to put an end» or «draw boundaries», the conception must be acceptance frames at a reasonable level. Otherwise, everyone connected with the quote which will make sense of it, so discourse will not be possible.

In each case, while the Azerbaijan is talking about the legal basis of the mediation in the